

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Folyban: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Évkönyvben: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— október 5.

(Az ösmertető jel.) „A ki tiszta, annak minden tiszta” — de azért mégsem mindánok ezt a nem éppen illedelmes adomát, hogyha nem ismerné már minden iskolási gyerek. De meg aztán annyira illik bizonyos emberekre, hogy a benne rejlő aktuálitás miatt sem hagyhatjuk elmondatlanul. Igyekezünk hát illedelmesen elmondani. Annyi az egész, hogy valamikor, régen, még a régi istenek idejében elégedetlenek voltak sorsukkal a kutyák. Elhatározták, hogy a helyzetök javítását küldöttségileg fogják kérni Jupitertől. Megy a küldöttség, összeállítva a kutyavilág mindenféle fajtájából. Jupiter elé érkeznek, azt éppen rosszkedvében találták. Az öreg ur nagyot mennydörgött, a mitől úgy megijedt a diszes küldöttség, féltékben szörnyű illetlenséget követtek el, aztán szónéklül futamodásnak eredtek, hazáig meg sem állottak. Nagy volt a négy lábúak elszontyorodása, mindamellett elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az Olympusra, nagyobb elővigyázatosság okáért azonban jól lelocsolták a deputáció tagjait illatos folyadékokkal. Hogy-hogyan, ez a küldöttség valahol elveszett és sohasem látták többé idehaza. A kutyák azonban mindmáig várják őket, és ha új kollégát találnak, azért érdeklődnek oly igen egymás illata iránt. Ugy eszelekesznek tehát, mint az Istentelenségben boldogult haladópartiak, akik ma is kiszáglálják haladópartit voltukat és aztán kaszinó-

kat, asztaltársaságokat, ligákat, társadalomtudományi egyesületeket alakítanak.

(„Adta teremptette . . .”) Ezt a káromkodást (így ahogy a szót leirtuk) egyéb káromkodásokkal együtt szörnyen elítélte s rendeletében szigorú büntetésekkel sújtotta II. Rákóczy Ferenc, a nagy fejedelem. Milyen szép lenne az, ha Rákóczy hamvai hazahozatalának ünnepnapján arra szövetkeznének Debrecen utcáinak, tereinek és korezmáinak látogatói, hogy e napon egyetlen egy káromkodás sem fog hangzania a Basahalmán belül. Rákóczy kedvéért talán még Bugyi Sándor is lemondana eme szokásáról — legalább egy napra!

előtt tett fenséges tanubizonyságot az önzetlen hazaszeretet, a vértanúságot átszenvedni kész szabadságérzet áldozatkészségéről.

Egy idegen hatalom, egy császári önkény tiporta el a magyar szabadságot, kérlelhetetlenségével egymásután hurcolva bitófa, vérpad elé azokat, kik a nehéz időkben is hűek voltak hazájukhoz és szívük utolsó dobbanásáig védtek azt a földet, amelyet úgy hívnak, hogy magyar haza.

Szaporodtak, növekedtek azok a sirdombok, melyek egy-egy honfi szívet zártak magukba és a frissen hantolt sirok felett aztán hosszú ideig ülte vad orgiáit az a nemzetgyilkos önkény.

Hanem a vértanúkkal együtt nem tudták eltemetni az Eszmét. Ők feláldozták magukat, de haló poraikból utat tört magának az Eszme és betöltötte a reményt vesztett honfiak lelkét, nagy tettekre ösztönözte a kicsinyhitűeket.

A bosszuvágy bitófáinak tövében áldás takad a magyar nemzetre. Erőt, kitartást meritünk a vértanú-halált szenvedő hitvallók csodával határos dicső tetteiből és azon idők csodás ragyogása egygyé forrassza érzéseinket, egyesülünk a hazaszeretetet szent tüzeiben.

Tekintsünk Aradra, hol a tizenhárom vértanú emlékoszlopa áll, járuljunk oda szent ihletséggel, hol a hóhérbárdtól a hősök kiömlő vére áztatta a föl-

Ötvennyolc éve . . .

— Október 6. ára. —

— október 5.

Ötvennyolc éve annak, hogy a bérért ölködő vad Észak csordája szétrombolta a magyar szabadságot, a függetlenség nagy, héroszi küzdelmek árán fölépített szent templomát . . . Ötvennyolc éve annak, hogy a nemzet hőhírjai elkövezték a világtörténelem leggrutabb, legundokabb bűnét, melynek szomorú, megdöbbentő emlékére összefacsarodik szívünk, ökölbe szorulnak a kezek . . . Ötvennyolc éve annak, hogy a tizenhárom aradi vértanú dicsőségesen átharcolt csaták után a sötét akasztófák, a villogó puskaesővek

A kórház.

Őszi napnak bus sugára,
Hull a kórház ablakára,
Szomorúság kívül belül,
Csak tengődnek, egy sem enyhül.

It fekszem én lázgyötörve,
Testem, lelkem összetörten
Nincs ki kinjaim enyhítse,
Nincs ki lelkem felderítse.

Barátaim mind elhagytak,
Idegenek ápolgatnak,
Miaédezt hagyján,
De még ő is,
Hej az egész világ hamis.

Agyam mellett áll a doktor,
A nővérrel rólam mormol.
Nem segíthet itt semmitem.
Egyedül csak a nagy Isten.

Végre eljött, még nincs végem.
Hála néked nagy Istenem.
Piciny keze a kezemben,
Nem halok meg, csak azért sem.

Rózsás ajka reám tapad,
Csillog — villog a nők ablak.

Ragyogva süt az őszi nap.
Temetésre harangoznak.

Bán Ferenc.

A POFON.

Írta: Zólei Márton.

A „Szabadság” eredeti tárcája.

A nyári szinkör egyik előadása után vacsorázni mentem az „Aranyas berek” nevű zöld vendéglőbe. A primadonna hamis éneke még fülemben zsongott, mikor a pincéertől az ételaport kértem.

A pincér, régi ösmertőm, bizalmasan felém hajlott.

— Tessék, mondotta, a leander csarnokba menni ott vannak . . .

— Kik?

— Az urak, a vörös szerkesztő, a tisztelendő, a doktor ur és a Spiláthy ur is . . .

— Miért mentek oda? kérdeztem.

— Valami bankett van, a fiatal Izsa ur fizet mindent, sok pezsgőt rendeltek . . .

A fiatal Izst ismertem. Néhányszor találkoztam vele a színházi főpróbákon és a kávéházban. Tudtam, hogy az apja gazdag telek spekuláns. Hogy ő micsoda, az alig érdekelt . . . A gazdag fiu mindig valami. Különben sem tett idegeimre kedves benyomást ez az Izsa fiu. Izléstelenül hancegett azokkal a sikerekkel, melyeket a nőknél aratott. Emlékeztem egy cinikus kijelentésére.

Tudatta a társasággal, hogy vőlegény lett a Frey kisasszonnyal. S hozzá tette:

— Ez legkevésbé sem fog korlátozni szabadságomban. . . . Mennyasszonyom tudatlan szerelem dolgában, én ellenben tudós vagyok. Igaz, hogy nagyon magas tan díjakat fizettem. . . .

Éppen mondani akartam a pincérnek, hogy sem Izsa ur személye sem pezsgője csöppet sem vonz, mikor a vörös szerkesztő Kárász Dani egy jóízű, kissé vad bohém a vállamra ütött.

— Szervusz kiáltotta, gyere át hozzánk. Egy nagyobb stílu murit csinálunk végig. Az az Izsa fiu. . . .

— Nem nagyon imádom vettem gyorsan közbe.

Kárász Dani őszintén nézett rám csillogó szemével.

— Én ki nem álhatom Utálatos firma. Ugy hanceg, mint egy pávián. . . De az mellékes, azért jól fogsz mulatni.

— És jóízűen hozzatette:
— Tudod, nem vele, hanem rajta. . . .

Egy kettő, gyere.

Karom alá nyult és vitt a leander csarnokba, hol vagy harminc ur foglalt helyet néhány egymáshoz tolt asztal körül. Az asztalfőt Izsa, a fiatal, foglalta el. Melletteült jobbra az apja, a gazdag telekspekuláns, balra pedig Frey Jónás, leendő apósa.

A társaság nagy részét ismertem, s így

det és tegyük szent fogadalmat, hogy a hazáért, a haza függetlenségéért, a nemzet szabadságáért élünk és halunk. Így méltók leszünk a nagy elődökhöz. Így legalább megközelítjük izzó lelkesedésük, lángoló hazaszeretetük fenségességét

Ezt tegyük, mert a haza szeretete, a szabadságért, a függetlenségért való rajongás nélkül elkorcsosodunk és hitvány férgek fogják ledönteni azt az ezredéves tölgyfát, a magyar hazát, mely pedig annyi támadásnak, annyi viharoknak ellenállott.

Vigyázzunk. Örkdjünk, mert a mai modern idők szánum szele igen erősen fojnyasztja az áldozatkész hazaszeretetet szivekben élő lombkoronáját. Keresünk előle menedéket az aradi bitók árnyában, mely örökkön-örökké égbekiáltó példája lesz a nemzetet ért folytonos támadásoknak, mely egyidejűleg hirdetni fogja a korcs utódoknak, hogy voltak valamikor nagy szellemek, kik életüket, mindenüket feláldozták a nemzet fényrederültéért.

A szolgaság hosszú éjszakája után véres szellemük gyújtott világosságot a csüggedőkben az elnyomottakban, hogy reméljenek, mert ki a népek sorsát intézni, nem hagy nyomoruttal elpusztulni egy évezredes dicsőséggel bíró nemzetet és megtorolja az aradi gólgótát, megtorolja az egész világtörténelem e legundokabb bűnét.

És a nemzetből az erő, a kétségbeesés szörnyű sötétségében sem vezet ki. De igenis könnyen kivészhet a mai idők erkölcsi posványának bűzhődte levegőjében. A társadalom erkölcsi tisztasága képezi az erőt, adja egy nemzet fennállásának legbiztosabb alapját.

A könyv megtisztítja az érzelmevilágot. Ha tehát azt vettük észre, hogy a közszellem a mai kufár világban

kezd elhajlani a nemzet nagyjai, a nemzeti hősök emlékének tiszteletétől, ha a nemzeti erő haldoklik a társadalomban, ha a korcs nemzedék elhomályosítja a nemzeti szellem biborhajnalát, — óh, úgy akkor csak elevenítsük fel magunkban a vértanúk szomorú emlékét és hullassuk könyeinket emléküknél felett. Ez a könyv meg fogja szentelni érzelmevilágunkat, nagy, nemes tettekre fog ösztönözni. De a könyvben is csak úgy van igazi érzés, úgy nyilvánul meg valamely igazság, ha sok, ha százezer, ha millió ember lelkében egyszerre támad, ha az egyes emberek lelkében ugyanazon hurokat rezgetti meg.

Sírassuk tehát mindnyájan nemzeti hőseinket. De sirásunk ne a lemondást szuggeráló fájdalomérzetet, hanem egy szebb, egy fényesebb jövő hajnalhasadtát jelentse, mikor azokért ejtünk könyvet, kik véres szellemükkel mutattak nekünk utat a sötétségben, hogy merre keressük a jövőt, nemzeti létünk hajnalát.

Pálffy József.

Politikai hírek.

— A hivatalos lap a királyról.

Tegnap volt a király nevenapja. Erről megemlékezik a hivatalos lap is. Ezt írja többek között:

— A magyar király személyének szent-sége és sérthetlensége nem üres fogalom, hanem a nemzet lelkében gyökerező és egész lényével összefonott valóság. És bár a nemzet jellemével nem fér össze a szolga megalkodás, egyenes lelkétől idegen a hízlekedés nincs Uralkodó a földön, akit népének szeretete igazabb melegséggel övezne, nincs, aki alattvalóinak hűségére, önfeláldozására és hódolatteljes szeretetére nagyobb megnyugvással támaszkodhatnék, mint a magyar király.

„Százszorosan fokozottabb mértékben

áll ez olyan uralkodó fenkölt személyével szemben, akiben a lovagiasság példányképét, a kötelességteljesítés utolérhetetlen megtestesítőjét és alattvalóinak nemesszivű édes atyját tiszteli nemcsak a magyar nemzet, hanem az egész világ; akit nem csupán a koronák fénye, hanem az emberi erények legfényesebbjei is fejedelemmé avatnak.“

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 5.

A lapok megírták, hogy a delegátusokat újra választják, noha a törvény úgy intézkedik, hogy a delegátusok mandátuma egy ülészakon át tart.

A kérdéssijetén képen nagyon komplikáltak a felfogások ellen tettek, ezért kérdést intéztünk e tárgyban egy vezető államférfihoz, aki ezeket mondotta:

— Csakugyan nehéz kérdés és az egyetlen megoldás az, hogy be kell látni még a delegációk összeülése előtt az ülészakot. Ezzel véget vetnek minden vitának.

Ugy tudom, hogy a kormány is foglalkozik ezzel a kérdéssel, ámbar egynemely nehézségei is vannak. Ugyanis a jövő évben már a rendes időben, májusban ülnek össze a delegációk, akkor tehát újra be kell várni az ülés szakot, ami azt jelenti, hogy újra kell választani a Ház tisztviselőit. És ez egy esztendőben kétszer történne. És bajos volna, mert tudvalevőleg a kormány a Ház legközelebbi tisztújításánál keresztül akarja vinni a függetlenségi párt követeléseit, vagyis a két alelnök fizetését megszünteti s egy harmadik alelnöki állást kreál, a melyet a függetlenségi párt valamelyik tagjával töltenek be.

Ugy tudjuk egyébként, hogy a delegációkban se az arányszám tekintetében, se a tisztikarnál ez idén még nem fognak keresztül vitetni a függetlenségi párt által követelt reformok.

természetesnek tűnt fel megjelenésem. Már illuminált állapotban voltak, s így meg is eljeneztek, mikor az asztalnál helyet foglaltam.

Alig ültam öt percig az asztalnál, mikor Kocsis tisztelendő ur a mulatósi hittanár, ki úgy festett, mintha uraságoktól levett reverendába járna, felkelt és pezsgős pobárral a kezében toaszto: mondott az est ünnepeletjére, a fiatal Izsóra.

— Ugy van, deklamálta hitzónokilendülettel, ám mint pap és mint ember egyaránt elitélem a párbajt. De ma este éjfélig esetleg hajnalig felfüggesztem szigorú ítéletet. A mi kedves barátunk, az én Izsó barátom párbaja megérdemli, hogy ne közönséges erkölcsi sablonnal mérjessék. Ez nem annyira párbaj, mint hóstett volt. Odaült a pisztoly csöve elé, hogy védje az erényt, a női erényt, menyasszonyának, az angyalnak jó hírnevét. Mint pap kötelességszerűen lelkes híve vagyok az angyal kultusznak. Mi lenne az emberek élete, ha olykor-olykor egy angyal nem szállna le közből megédiesíteni, megdicsőíteni a földi létet, türethetővé, elviselhetővé tenni a siralomvölgyet. Uraim! tiszteljük az angyalokat, emeljük poharunkat Frey Regina kisasszony, barátunk menyasszonyának egészségére! Eljen!

Kocintottak, éljeneztek, kiabáltak. Mint a bankettekben szokás. Ujabb és újabb tosztok gyuttak ki az emberek ajkán, de akár-hogy erőlködtem a zavaros izléstelen szóáradatból nem tudtam kihámozni a tényállást.

Végre egyik szomszédom felvilágosított. A fiatal Izsó aznap párbajozott. Valami

szóváltás volt Kistelekivel. a menyasszonya miatt. Ő megsértette Kistelekit az pofonütötte, s ezt a dolgot intézték el pisztoly-párbajjal. Bajja senkinek sem esett. Állítólag a lovagiasságnak sem. Az az örvendetes eseményt ünnepelte a társaság.

Mint hogy az egész társaságban én voltam az egyetlen józan, ráérttem gondolkodni. Furcsának találtam ugyan, hogy valakit azért ünnepeljenek, mert valaki pofonütötte. Ez a „casus libendi“ mulattatott. Még furcsában hatott rám mikor Frey ur, a leendő após felkelt és örömtől vibráló hangon hirdette, hogy büszke leendő vejére. Legyen gondoltam magamban. én ugyan sohasem dicsekedném, ha akár a vőmet, akár az apósomat felpofozná, de végre is a hány ház, annyi szokás . . .

Mikor egy óra múlva észrevétlenül távoztam, még sokáig fülemben zsongott a sok szónoklat, s előttem lebegett a felpofozott ember önteltsége, büszkesége, amelylyei az ünnepléstét fogadta.

Igazán nem sajnáltam tőle a pofont, amely ilyen dicsőséget szerzett neki . . . Szinte kedvem kerekedett hozzá menni és így szólani . . .

— Uram, bármikor szívesen rendelkezésére állok.

Egy Aréna uti kávéházba mentem, hogy lefekvés előtt az esti lapokat elolvassam. Már éjfélre járt az idő, s minthogy az a kávéház nem tartozott a zenészek osztályához teljesen üres volt.

Az az mégsem . . . A háttérben a egy sarok asztalnál sovány, pápaszemes fiatal ember ült képes lapokat olvasva. Ismerősömnek tetszett. Közelebb mentem hozzá. —

Csakugyan . . . Kisteleki volt, a rajzoló. Ugyanaz, a ki ma Izsóval párbajozott.

No, gondoltam, ezt ugyan nem ünnepli senki. Itt lézeng egyedül, ebben a harmadrangú kávéházban. Melléje telepedtem, s rövid, közömbös szóváltás után felvettem a kérdést!

— Magának, a mint hallottam, ma párbaja volt?

Kistelki, a szegény, félszeg modoru rajzoló, zavartan emelte rám szemét . . . Gondolkodni látszott, hogy mit feleljen. Aztán elszánta magát.

— Igen, jelentéktelen pisztoly-párbaj . . . Folytattam a dolgot.

— Nem is tudtam, hogy maga olyan krakéler . . .

— Én? Ugyan kérem . . .

— Mégis úgy hallottam, hogy ön pofonütötte a fiatal Izsót.

A rajzoló felemelte fejét, hangja energikusabban csengett.

— Bocsanatot kérek, azzal kénytelen voltam.

— Kénytelen?

— Igen kérem . . . Az a haszontalan fickó olyan sértően nyilatkozott egyik legkedvesebb tanítványomról, azaz egyik volt tanítványomról . . . Egy bájos leányról . . . a ki különben, ha igaz, a menyasszonya . . .

— A Frey kisasszony?

— Igen, a Frey Olga kisasszony . . . oh ha ismerné! Egy ideális lélek . . . tele rajongással, önfeláldozással. a művészetnek lelkes szeretetével . . .

— Maga szerelmes volt bele?

— Nem tagadom, mondotta fejét le-

(A horvátok a horvát miniszter ellen.)

Tegnap Zágrábból kelt telegram jelentette, hogy a horvát revolucionisták Josipovich miniszter ellen foglaltak állást. Megkérdeztük a minisztert, hogy mi igaz e hírből. A miniszter ezeket mondotta:

— Lehet, hogy a revolucionisták a verzióval viseltetnek ellennem. Ennek az oka az, hogy én nem helyesletem a Harisericsekkel való paktálást. Én annak vagyok a híve, hogy a revolucionisták a régi nemzetipárt tisztességesebb elemeivel szövetkezzenek, mert ez az egyetlen egészséges alakulás.

(A parlament munkarendje.)

A képviselőház tudvalevőleg október hó 10-én tartja első ülését. Mint értesülünk. Wekerle miniszterelnök mint pénzügyminiszter már október 12-én vagy 13-án — a nap még nincs végleg megállapítva — előterjeszi az 1907. évi költségvetést és megtartja expozéját.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter már az október 10-iki első ülésen öt igen fontos törvényjavaslatot fog előterjeszteni. Ezek a következők:

1. Törvényjavaslat az iparfejlesztésről.
2. Törvényjavaslat a munkásbiztosításról.
3. Törvényjavaslat a szabad hajózásról.
4. Törvényjavaslat a külföldi statisztikáról.
5. Törvényjavaslat a mértékhitelítés államosításáról.

Ezeknek a törvényjavaslatoknak bizottsági tárgyalása előreláthatólag el fog huzódni november 20-ig, amikor azután a delegációk ülészaka veszi majd kezdetét. A kormánynak az a szándéka, hogy a költségvetés és a fent említett törvényjavaslatok előterjesztése után a Ház érdemleges tanácskozásait megszakítja, hogy a bizottságok munkáját semmi se zavarja.

hajva, talán most is az vagyok, nem tudom... nem is merek rá gondolni az én ezerkét száz forint jövedelmemmel, az én elrajzolt orrommal, az én fakó arcszínemmel... az én... Eh hagyjuk...

— De hát miért ütötte pofon azt az Izsá fiút?

— Miért? Csak azért, mert azt mondotta, hogy neki nem kéne, ha az apjának nem volna Bicskén kétezzer holdas birtoka... Ha nem célozgatott volna arra, hogy valamikor én milyen szerelmes voltam abba a leányba, ha nem kacagott volna azon, a mi előttem szent, drága, felejthetetlen emlék... Aztán felkelt és szikrázó szemekkel mondotta:

— Sokat megbánhatok az életben, de azt a pofont soha!... És ha most itt állana előttem...

— Bocsanat, siettem közbevágni ez az ügy lovagiasan el van intézve. Önök párbajoztak...

— Fűtyülök a lovagiasagra, főleg pedig a párbajra... Ez az üveg haszonút forintomba került. Az utolsó pénzembe... Alig maradt egy koronám... Tudja, mit vacsoráztam ma este! Egy fehér kávé három zsemlyével...

— Csöngetett és fizetett. A pincér a koronából 40 fillért adott vissza.

Kisteleki szomorúan nézegette a nikkel pénzt.

— Ebből mondotta, 20 fillér a kapupénz. Marad összesen 20 fillér.

Mindegy tette hozzá erős hangon, nem bánom. Az a pofon megéri, hogy megköpöljam... Az a pofon felvidított felemelt. Igen, az a pofon harmóniát teremtett a lelkeemben. Becsületemre! Jócsakát!

Ilyen körülmények között valószínű, hogy a költségvetés tárgyalásával az év végéig nem fognak elkészülni, miért is a kormány egy vagy két hónapos indennitét fog kérni.

KÖZIGAZGATÁS.**Adótárgyalások.**

(Negyvenkettedik nap)

(Saját tudósítónktól.)

— október 5.

— Az adókéivető bizottság ma a következő adótételeket állapította meg:

Gulyás Károlyné 90 korona, Grünberger Ignác bórkereskedő 150 korona, Berger János fakereskedő 75 korona, Volf Rozália fűszerkereskedő 55 korona, Parkas Henrik fűszerkereskedő 80 korona, Parti Ferenc fűszerkereskedő 137 korona, Lindenfeld Jenő fűszerkereskedő 200 korona, Várai József fűszerkereskedő 142 korona, Lusztig és Bán fűszerkereskedő 200 korona, Kontsek Kornél fióküzlet rőfös 100 korona, Weisz Mandel gyümölcskereskedő 28 korona 80 fillér, Vitárius Béla köt- és kezyűkereskedő 24 korona, Krausz Juliánna női divatkereskedő 150 korona, Boros Izider rőföskereskedő 180 korona, Kontsek Kornél rőföskereskedő 450 korona, Asztalos József rőföskereskedő 155 korona, Szabó Lajos fiai rőföskereskedők 834 korona, Gulácsi Antal lisztkereskedő 26 korona, Nagy Mihály kenyér és lisztkereskedő 30 korona 22 fillér, Guttmann Dávid liszt, termény és petróleumkereskedő 70 korona, Rosenthal Jakab lisztkereskedő 78 korona, Gyémánt Salamon lisztkereskedő 300 korona, Bosznai J. és Társa női divat és rőfös nagykereskedő 800 korona 20 fillér, Kardos László rőföskereskedő 1100 korona, Horváth János faraktáros és gőzfűrészes gyár 350 korona, Szabó István papirkereskedő 60 korona, Schvarecz Andor férfi ruha kereskedő 40 korona, Kiss Lajos rőfös kereskedő — Tóth Károly rőföskereskedő 28 korona, Szifft Aladár 24 korona, Molnár Lukács 185 korona, Stein László kereskedő 100 korona, Nádudvari Lajos kereskedő 120 korona, Nasch József rövidáru kereskedő 380 korona, Kiss Ferenc sertéskereskedő 15 korona, Csuri Péter sertéskereskedő 12 korona, Nagy Sándor sertéskereskedő 12 korona, Nagy József sertéskereskedő 30 korona, Kovács János sertéskereskedő 50 korona, Szoboszlai János 80 korona, 60 fill. Dobi János sertéskereskedő 52 korona, Kiss Imre sertéskereskedő 54 korona, Kiss József sertéskereskedő 70 korona, Berácky Imre sertéskereskedő 80 korona, Kapcs József sertéskereskedő 60 korona, Moric Ferenc sertéskereskedő — Lakatos Gábor sertéskereskedő 100 korona, Szabados Ferenc sertéskereskedő 160 korona, Horváth József sertéskereskedő 191 korona, Soós István hentes 75 korona, Kegyes Ferenc sárkőraktáros 150 korona, Szilágyi István szalma kereskedő 12 korona, Grosz Jakab széna és szalma kereskedő 19 korona, Revész Adolf szalmakereskedő — Tóth Pál szalmakereskedő 24 korona, Bus István 50 korona, Ujlaki József terménykereskedő 60 korona, Lajosi Béla üvegkereskedő 40 korona, Nánássy Lajos vaskereskedő 100 korona, Tlecker Kálmán vész és kézműáru kereskedő 25 korona, Wiener Adolf zsákkereskedő 200 korona, Sáriésvágó társulat 162 korona 80 fillér, Klein Hugóné szatós 72 korona, Holnap a nemzeti gyászra való tekintettel a bizottság nem tart ülést. Azok a felek, kik holnapra szóló idézést kaptak, e hó 13-án tartoznak megjelenni.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen város közigazgatási bizottsága Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével tegnap délután a városháza kistanácstermében ülést tartott. A gyűlésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Csanáky Viktor tanfelügyelő, Latincovits Mihály, Bészler Károly, dr. Magoss György, dr. Tüdős János, Kiss Albert, Riekl Antal, Pálffy Gábor, Varga Károly, Somogyi Pál, Juhász Ignác, Márton Imre, dr. Kovács Gábor.

IRODALOM.

„Szerda.” Tudományos és művészeti folyóirat indult meg e címen. A lap szerkesztői a Jövendőre, királt mikor Ady Endrét látjuk benne, tartalma azonban szép jövőt jósol a lapnak. Négy állandó rovatot indít: *Irodalom*, vezeti Ambrus Zoltán, *Színház* vezeti Ignolus, *Zene* vezeti dr. Hubert Emil, *Képzőművészet*, vezeti dr. Meller Simon. Szépirodalmi részét az első számnak Gárdonyi Géza, F. Koffka Margit és — sajnos — Ady Endre irták, különösen érdekes Ambrus Zoltán levezető cikke: *Irodalom és ujságírás*. A lap ugyan kissé tulmodorn, de tiszta szívből kívánjuk a legjobbakat, hogy legalább részben megszűntethesse azt a rettenetes protekció irodalmat, a melyet féktelen elbizakodottságában az „Uj Idők” művel.

Ve.

Debrecen a szegény-törvény ellen.

Felirat a képviselőházhoz.
Rákóczy rehabilitálásáért.

(Saját tudósítónktól.)

— október 5.

Nem nagy idő választ már bennünket el attól az emlékezetes naptól, mikor nemzeti mártirjaink egyik legnagyobbika II. Rákóczy Ferenc, ki két századdal ezelőtt mint hontalan bujdosó elborult lélekkel menekült Magyarországból, abból a hazából, melynek szabadságáért függetlenségéért mindenét feláldozta — mint az egész ország szent halottja — bár csak hamvaiban visszatér az országba.

Örömnöppelesz az a nap az egész nemzetnek, felséges óriási arányú ünnepek között készülnek visszaadni az anyaföldnek a szent hamvakat.

De az általános örömben keserű tények vegyülnek be, az ünnepeket elhomályosítja a Corpus Joris egy fekete törvénye.

Ennek a sötét szomorú törvénynek az volt a következtése, hogy II. Rákóczy Ferenc száműzetett ebből az országból. Igen szomorú időkben, melyeknek visszatértétől az Isten óvja meg hazánkat, meghoztak egy törvényt, melynek az volt a következtése, hogy a nagy fejedelem az írott jog szerint kivált a nemzet testéből.

Az 1715-iki törvényeikk a mai napig formálisan érvényben van. Benne terpeszkedik a magyar törvénytárban és azt hirdeti, hogy nagy fejedelem felségáruló volt, a kit kirekesztettek a nemzet kebeléből. A magyar törvénytárban pedig nem maradhat meg minden válasz nélkül oly törvény, melynél jobban kevés legalis intézkedés sértette a közérzületet.

Az 1701-iki következtében II. Rákóczy Ferenc, a jogi formák szempontjából, hontalanul halt meg idegenben. Visszahonosítására az első lépés már megtörténik hamvainak hazaszállításával. Holtában a nagy fejedelem vezértársával és Zrinyi Ilonával együtt visszatér imádott hazájának földjébe.

Ez azonban még nem elégséges. Ha II. Rákóczy Ferenc holtteste nem is lesz hontalan többé, még mindig ránk pirít az 1701-iki törvény, melynek következtései ugy suttannak.

le Rákóczi, mintha bűnbánó talált gonosz-
tevő lett volna. Pedig nem káromlás, hanem
dicsőítés illeti meg a fejedelmet. Igaztalan
törvény csapott le rája, igazságos törvénynek
kell helyreállítani a csuf osorbát.

E törvénynek eltörlése most már első-
rendű kötelessége a képviselőháznak. Miután
pedig a székesfehérvárosban, a politikai körök-
ben a szegénytörvény eltörlésére eddig kom-
olyabb lépés nem történt, **Debreczen vá-
ros törvényhatósága teszi meg az elő-
terjesztést, hogy ez a megbélyegző
törvénycikkely örökre töröltessék.**

Tegnap délután volt e tárgyban az első
értekezlet a városházán. Weszprémy Zoltán
főispán elnökölte alatt.

A jelen voltak általános lelkesedéssel
határozták el, hogy a közgyűlés utján felirat
intéztessék a képviselőházhoz.

A feliratot Oláh Károly tanácsnok ké-
szíti el úgy, hogy még e hó 10-én magnyilló
képviselőház elé kerülhessen.

Az értekezlet ezután abban állapodott
meg, hogy e hó 10-én a rendes közgyűlést
megelőzőleg délután 3 órakor rendkívüli köz-
gyűlést tart a törvényhatóság. E rendkívüli
közgyűlésnek egyetlen tárgya a felirat lesz,
amelyet az elfogadás után nyomban postára
tesznek.

A feliratról a tanács előzőleg értesíteni
fogja Justh Gyula a házelnököt, hogy a kép-
viselőház ülésén előterjesztései között a deb-
reczeni feliratról is emlékezzék meg.

Kétségtelen, hogy a rendkívüli közgyű-
lés szó nélkül elfogadni a szegénytörvény
eltörlését kéri képviselőházi feliratot.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 5.

Ünnepelni tud e nemzet,
Ünnepeli a vértanukat,
De követjük-é és járjuk
Azt a dicső, véres utat?

A „tizenhárom” föltamad,
Szellemük lebeg felettünk.
Örködnek a haza felett
Most is és küzdenek helyettünk.

S a dicsők hozzánk így szólnak:
„Ne féljétek a bitófát,
A mi szegényfánk virága
Ó mi népünk — a szabadság!”

Drágább a cipő.

Lapunkban néhány nappal ezelőtt em-
lítést tettünk, hogy a cukor, fa és más szük-
séges anyagok drágulnak, most meg az ér-
tesítést kapjuk, hogy drágább a cipő.

Ugyan hová jutunk, ha még ez soká
így tart, hogy a legszükségesebb, leghasznó-
sabb tárgyak drágulnak, az általános drága-
ság mellett, ha még a cipő is drágább lesz,
akkor igazán, nem tudjuk, hová jutunk.

A cipő áremelkedésének okául a bőr
drágulását tartják és hogy a cipész segédek
fizetése oly csekély és mostoha, hogy fizeté-
seikből lehetetlen nekik megélni, tehát a
mestereknek több kiadások lesz ezentul.

(Ha pedig a mesternek a segédek ki-
vánságának eleget tenni vonakodnának, úgy
el lehetünk rá készülve, hogy beüt a sztrájk,
nem lesz cipő s furesán fognak kinézni a
jeleni idő közeledtél.

De ebben alig hiszünk, a mestereknek
lesz annyi belátások, hogy üzletüket tönkre
nem tehetik, a károkat úgy is csak majd a
vevőközönség fogja megtéríteni.

Tudomásunk van róla, hogy a segédek
díjazása tényleg igen csekély, így nem le-
het csodálni, ha ők sem maradnak nyugton
s ők is élni akarnak tisztességesen, mert
bizony heti 10—12 korona fizetésből meg-
élni, lakást, esetleg családot fenntartani, merő
lehetetlenség.

A közönségnek persze kellemetlen lesz
az ár felemelés, de mégis csak el kell vi-
selni e terhet, a többi drágulás mellett már
ezzel úgy sem lesz több,

* **Október 6.** A csodás idők egy
szomorú nagy árnyéka borul a magyar nem-
zetre szombaton. Egy hőroszi küzdelem szom-
oru csattanójának tépő emlékei elevenül-
nek meg a lobogó magyar szívekben. Októ-
ber 6. Mint az egyház kalendáriumában a
szentek, a vértanúk, a hitvallók napja, oly
szent és magasatos ez a nap a magyar his-
tóriában. Nem kell magyarázni miért. Októ-
ber 6. egyenlő a nemzeti gyász egyszerű
hangulatával, amelyben egy ország szíve sir-
ószinte könnyeket azok fölött, akik dicsősé-
gesen áharcolt csaták után akasztófák alatt,
puskacsövek előtt tettek tanuságot, s haliak
vértanú halált a honért. Erre a nagy ünnepre
készül az ország minden városa, minden köz-
sége majdnem. A nemzet nagy gyászából
hadd vegye ki részét annak minden fia,
mert mintha éled a szív, az öröm, a dicső-
ség sugárzó napjaiban, ép oly részvéttel fáj
a lélek akkor, mikor komor emlékek árnyai-
ban igyekszik kibékülni a multtal, amely
viharzó és véres volt, mint egy keresztül lött
szív... Most lehet és most kell ünnepelni
igazán és valójában! És hisszük is, hogy
ünnepelni fog ma az egész ország!

* **Az ifjuság a Rákóczy-ünnepen.**
A jogász ifjuság tegnap értekezletet tartott,
melyen elhatározta, hogy a bujdosók ham-
vainak hazazállítására alkalmából rendezendő
ünnepeken képviselheti magát. E végből
megkeresi egy bizottság a polgármestert, az
iránt, hogy csatlakozhatnak-e a küldendőök
és önként vállalkozók a városi küldöttséghez.
Ha ez nem lehetséges, úgy külön is részt
őhajtt venni az ifjuság a Rákóczy-ünnepen.

* **Az új prépostplébános.** Groh
Ferenchez a csak pár nappal ezelőtt
kinevezett debreceni plébánoshoz a
tegnapi nap folyamán több üdvözlő tá-
virat ment régi állomására, Békés-
Gyulára. Első volt az üdvözlők között
az egyházmegyei bizottmány. E távi-
ratra Groh Ferenc nyomban hosszas
szívélyes hangú táviratban válaszolt,
melyben kijelenti hogy örömmel büsz-
keséggel tölti el az a tudat, hogy
nemsokára a debreceni plébánia élére
kerül. Biztosítja hieit, hogy fokozott
munkakedvvel fogja vezetni az egy-
ház ügyeit és igyekszik nyomába lépni
nagynevű elődjének. Távirata élénk
színt vet különben az új prépostplé-
bános szerénységére is, ugyanannyira,
hogy sokan ebből már arra következtet-
tetnek, hogy minden diszes fogadtatást
mellőzve, egyszer csak egész váratlan-
ul meglepetésszerűen fog betoppani
még az egyházi beiktatását megelőzőleg
debrecen hívői látogatására.

* **A telefondíj leszállítása.** A te-
lefondíj leszállítását — amelyet már négy
kereskedelmi miniszter tanulmányoztatott —

Kossuth Ferenc életbe akarja léptetni. A
reform a tél folyamán készül el s a jövő
évben kerül megvalósulás alá. Az életbélép-
tetés időpontja még nincs megállapítva.

* **Az adózó város.** A pénzügyigazgató
Debrecen múlt havi adózási viszonyairól a
következő jelentést terjesztette elő: Egyenes
adóban befolyt 101662, hadmentességi adó-
ban 417 korona, bélyegjövédékben 99731 kor.,
jogilletékben 36713 korona, díjjövédékben
1517 korona, dohányjövédékben 1517 korona,
fogyasztási és itáladóban 25000 korona.

* **Az elmaradt ellenőrző szemle.**
Lapunk egy korábbi számában már meg-
írjuk, hogy az idén nem tartják meg a szo-
kásos ellenőrzési szemléket. Minthogy azon-
ban ez iránt azóta is már többben fordultak
hozzánk is felvilágosításért, az érdekelték
tájékoztatása céljából újból tudatjuk nyoma-
tőkosan és egész határozottsággal, hogy a
közös hadsereg és a m. kir. honvédség tar-
talékába tartozó legénység az idén a szemle
alól fel van mentve, épp úgy a népfőlkelő
jelentkező kötelesek és tisztjelöltek is. A
tisztí főszemléket azonban, mint rendesen,
az idén is megtartják november hó 4-én.

* **Debreczen népesedése.** A főorvosi
jelentés szerint Debreczen népesedése az el-
mult hóban következő volt: Született a vá-
ros bel- és külterületén 130 fiú és 129 nő,
összesen 259, meghalt 61 fiú és 70 nő osze-
sen 131. A születés 128 esettel volt több,
mint a halálozás, 1000 lakosra 20.4 százalék
esett, a milyen számot ez év egy hónapjában
sem értünk el.

* **Rákóczy hamvai.** Egy kons-
tantinápolyi távirat szerint a szultán
válságos állapota miatt sietett a kor-
mány a nagy fejedelem dicső hamvai-
nak hazahozatalával. A szultán bekö-
vetkező halála meghiusithatta vagy
legalább is elodázhatta volna a haza-
hozatalt.

* **A polgármester múlt havi jelen-
tész.** Kovács József polgármester a közigaz-
gatási bizottság ülésén a város múlt havi köz-
igazgatási viszonyairól a következő jelentést
tette: A rendőrség tartóztatott 198 egyént,
ezekből az ügyészségnek átadott 2, a járás-
bírósnak 2, rendőrileg megbüntettek 194
egyént. A katonai létszám következő volt:
Közös hadseregbeli 1373 ember, 534 ló, hon-
védség 1177 ember és 392 ló, a vérosi adó-
pénztárban állami egyenes adó fejében be-
folyt 100393 korona 64 fillér, betegápolási
pótadó 4334 korona 7 fillér, hadmentességi
díj 427 korona 9 fillér 33 százalékos községi
pótadó 10145 korona 76 fillér, utadó 1423
korona 86 fillér, ebadó 51 korona, egyházi
adó 3585 korona 17 fillér.

* **A hortobágy hasznosítása.** Kö-
vendy Domokos pótjavaslatot adott be a pol-
gármesterhez a Hortobágy hasznosítása ügyé-
ben. A pótjavaslat a felosztás, illetve arányo-
sításra tesz újabb indítványokat.

* **Debreczen egészségügye.** A köz-
igazgatási bizottság ülése elő dr. Varga Emil
h. főorvos Debrecen múlt havi egészségügyi
viszonyairól a következő jelentést terjesztette
be: Szeptember hóban egészségügyi viszony-
aink igen jók voltak, amennyiben még az
augusztus havinál is kevesebb halálozás és
több születési eset fordult elő, holott már
augusztus hó is jónak volt mondható. Ragályos
betegségeket is kisebb számban jelentettek
be s ezek közül csak 2 halálozás fordult elő
és pedig hasihagymázban. A tisztí főorvos-
hoz következő fertőző eseteket jelentettek be:
hasi hagymáz 15; kanyaró 13; ronsoló to-
roklob 5; számarhurut 4; vörheny 1; bány-
himlő 1.

* **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt 10
órákor folytatta a városi tanács teljes ülését
Weszprémy Zoltán főispán elnökölte alatt,
melyen a közgyűlés elé terjesztendő ügyeket
tárgyalták. Hétfőn folytatják a tanácskozást.

* **Osztálysorajáték** A tegnapi húzá-
son az alábbi számok buztak ki:
200.000 koronát nyert: 79971.
15000 koronát nyert: 106819,
10.000 koronát nyertek: 86026 70276
88251 109754.

2000 koronát nyertek: 4869 13326
17308 10027 22586 24709 27982 28549 30062
31045 31637 39314 41283 53500 56080 57360
59142 60781 66699 73208 73236 75272 79264
81198 83369 95373 10396 112891 114411
116036 118021.

100 koronát nyertek: 1596 2898 7116
10976 11469 13444 14524 14606 17299 19022
19252 27686 25738 29370 31122 21506 32083
32483 33210 37747 32437 48606 50595 51444
59113 50564 60949 61902 65864 66161 66858
72852.

500 koronát nyertek: 589 678 1478
2880 7635 8154 8530 10229 11865 15634
16106 16679 17541 20633 23777 23564 23931
24419 31951 36279 36840 38390 39309 39340
39872 40902 42876 50806 52312 54371 53983
55560 55922 56572 57016 57159 58986 59050
59166 59464 62135 62171 62446 64059 68644
71900 72353 72970 73262 73903 75025 70289
76445 76206 79064 80830 84891 86062 86698
90786 93189 93926 95169 95912 95350 100077
104940 105312 106215 111452 112401 112695
117209 118551 120992 121686 123060.

A többi kihuzott számok 200 koronát
nyertek.

* **Seniori beiktatás.** A főiskola egyik
régis az ifjuság körében legnagyobb tiszt-
ségét foglalta tegnap el Misi Mihály vég-
zett hittanballgató, kit a tanári kar ez évre
a seniori hivatalra kijelölt. „Krisztus mint
próféta, főpap és király” c. mély tanul-
mányra valló értekezésének felolvasása után
Dr. Haendel Vilmos akad. igazgató a köz-
gazgatás fontosságának ecsetelése mellett
üdvözölte az új seniorit, mint az ifjuság
ügyeinek vezetőjét s közbenjáróját az ifjuság
és a tanári kar között. Majd a megeskettett
senior intézett lelkes szavakat az ifjusághoz
és a tanári karhoz s ezzel az ünnepély, me-
lyen a tanári kar s nagy számú hallgatóság
vett részt, véget ért.

* **A kórház betegforgalma** az el-
mult hóban a következő volt: Szept. 1-én
maradt 229, szeptember hóban felvételtett
244, szeptemberben kibocsájtott 245, meg-
halt 21, létszám maradt 203.

* **Hymen a mult hóban.** Az elmult
hóban Debrecen területén házasságot kötött
33 pár, ebből ev. ref. 19, r. kath. 2, vegyes
vallásu 13 pár volt.

* **Örültségben gyilkos lett** Kapos-
várról táviratozzák, hogy Weisz Sándor itteni
vendéglős hirtelen támadt örülési rohamá-
ban egyonszorra Janka nevű 20 éves szép
leányát.

* **Az olcsó marhasó.** A pénzügy-
miniszter rendeletet adott ki, amelylyel az
olcsó marhasóról szóló 1904. törvény végre-
hajtási utasítását némiképpen módosítja. A
legfontosabb változás az, hogy az örlött
(poralakú) és sajtolt marhasó ezentúl Sziget-
kamarán és Parajdon állíttatik elő, míg Ma-
rosújváron csakis örlött marhasó és ez is
csak a közefekvő fogyasztók (sókisárusok)
részeére. A kisebb méretű 5 és 25 kilógramm
tartalmazó zsákok és az 5 és 10 kilógramm
sajtolt marhasódarab f. évi október hó 1-től
kezdve hozatnak forgalomba. Az örlött mar-
hasónál a zsákok, a sajtolt marhasónál a
sajtolás költsége métermázsanként 1 kor. 60
fillért tesz ki, amit a marhasó alapárához
ezentúl hozzá fognak számítani.

* **A harmadik öngyilkosság**
egy családban. Megdöbbentő hirt tá-
viratoznak nekünk Ungvárról; ma dél-
után Medvigy István segédjegyző, Med-
vigy János főgimnáziumi tanár fia
atyja lakásán szívenlőtte magát.
A tanárnak ez már a harmadik öngyil-
kos gyermeke. A városban általános a
részvét a szerencsétlen apa iránt.

* **Öngyilkos hivatalnok.** Budapestről
táviratozzák, hogy Radványi Gyula magán-
hivatalnok ma este a Rókus kórház előtt
szívenlőtte magát. Haldokolva vitték be a
kórházba. Öngyilkosságának oka gyógyit-
hatatlan szívbaja.

* **A szekszárdi sikkasztás.** Szek-
szárdról a Lindner Ármin pénztárnok és az
elhunyt Vinkovits Vince ellenőr sikkasztá-
sára vonatkozólag még a következőket jelen-
tik: Markovits Géza törvényszéki vizsgáló-
bíró ma hallgatja ki Lindnert a fogházban.
Fink Kálmán kir. tanácsos az esetet megsér-
gönyözte a pénzügyminiszternek. A sikkasztás
miatt egy napig szüneteltek a ki- és befize-
tések az állampénztárnál. Lindner nyolc évvel
ezelőtt előléptetés folytán jött Szekszárdra és
igen szűk anyagi viszonyok között élt öt tagu
családjával. Két évvel ezelőtt házat és szőlőt
vett, a házat azonban nem fizette még ki.
Vinkovics ellenőrrel csakhamar a legbeosóbb
baráti viszonyban volt és így, a mint vallja,
elhátrózták, hogy a postán érkező adópén-
zekből sikkasztanak. Az okmányokat megha-
misították és így palástolták el a lopást. A
pénztárnok bevallásakor odanyilatkozott, hogy
10,700 koronát sikkasztottak, a melyből 6
5000 koronát tartott meg, a többi Vinkovitsnál
maradt. Vinkovits ez év augusztus havában
hunyt el és soha senki sem tételezte volna
fel róla, hogy idegen pénzhez nyult. Özvegye,
a ki hat kiskorú gyermekkel maradt hátra,
most még a nyugdíját is el fogja veszíteni.
Vinkovitsnak összes vagyona egy házból ál-
lott, melyre és Lindner irgatlanaira is el-
rendelték a bírói zárlatot. A pénztár rovan-
csolását ma kezdik meg. Lindner már ké-
szen volt a szökésre, családja már hétfőn
elutazott és lakásában csak az üres butorok
maradtak. A szökést azonban nem kísérte
meg, hanem a Szekszárd-szállóban mulatozás
közben önként jelentkezett Beke alügyésznel,
hogy tartóztassa le, a mi meg is történt.

* **Az első kabátlopás.** A hideg, hű-
vös idő beálltával megkezdődtek a téli hóna-
pokban majdnem mindennapos kabátlopások.
A szegényebb sorsu, de mindamellert uri
faconu fiatalok, na meg néha az idősebbek
is nem idegenkednek bünyös uton szerezni
egy két csinos angol kockás felöltőt. Jaka-
bovits Mór is így gondolkozott, azért tehát
minden nagyobb lelkifurdalás nélkül emelt
el a Tisza palota egyik lakójától egy divatos,
nagy értékű kabátot. Hanem rajta vesztett.
Gyűrött külsejével, megviselt ruházatával
nem állt összhangba az elegánsn karjára
emelt kabát és így mikor kifelé haladt
zsákmányával feltűnt egy lakónak a ruha-
darabok szokatlan összeállítása. Nyomban
egy rendőrt hivatott, ki, mikor aztán kiderült
a lopás a jeles alakot elkísérte a központra
hol egyenlőre a hűvös éjszakák ellen a bün-
ügyi osztály börtönében adtak neki hajlékot.

* **Öngyilkos gondtalan anya.** Abauj-
Sántóról írják: Barta Andrásné abauj szán-
tói fiatal asszony ujszülött gyermekét vélet-
lenül úgy találta a bölcsőből kiesapni, hogy
az meghalt. Az asszony azóta buskomor-
ságba esett és e hó 3-án, mikor a ház népe
mind a vásáron volt, felakasztotta magát.

x **Magyar ember nem használ mást,**
csak a híres Hajdusági pedrőt, mert a
legjobb bajusznövesztő és ápolószer az ösz-
szes bajuszpedrő készítmények között. Hstása
gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona
15 filléért utánvétellel bármentve küld a ké-
szítő Grész Nagy Ferenc gyógyszerész. Deb-
recen, Kossuth-utca.

x **Tánciskola.** Október hó 1-én, hétfőn
meggyilk a Schat tánciskolája.

x **Az Arany Bika kávéházban** minden este ci-
gányzene.

A csizmadia munkások sztrájkja.

Az ereiménytelen békéltetés.

— Saját tudósítónktól. —

— október 5.

A csizmadia munkások sztrájkja nem
valami rövid lefolyásúnak ígérkezik. Külön-
sen nem a mai nap békéltetése után, mely
nemhogy hozzájárult volna a helyzet tisztá-
zásához, hanem talán még jobban elmérges-
ítette a helyzetet. Ugyanis mindkét fél me-
reven ragaszkodik eddigi álláspontjához és a
sztrájkoló segédek sem hajlandók engedni
követeléseikből, mely különösen a munkabé-
rek arányos rendezésére, vagyis inkább eme-
lésére és arra irányul, hogy három fokozatban
meglegyenek állapítva a minimális munka-
bérek, melyeken alul egy mester se dolgoz-
tathasson.

A mesterek ebbe abszolúte semmi kö-
rülmények között sem hajlandók belemenni,
hanem úgy mint eddig is az egyes esetek-
ben a munkás dologbirását és szaktudását
alapul véve a szabad megegyezés szerint
kivánják fizetni munkásaikat.

Ez röviden összefoglalva a sztrájk lé-
nyege. És dacára annak, hogy már eleve
ilyen merev minden békéltetés kizáró állás-
pontot foglal el a két fél egymással szem-
ben Vetéssy Béla az iparügyosztály veze-
tője mégis összehívta a mestereket és a
munkások bizalmi férfait tárgyalásra.

A tárgyalás ma folyt le az Ipari-
tanácsstermében Vetéssy Béla fogalmazó el-
nökölte alatt. A csizmadiaik termelő szövet-
kezete részéről senki sem jelent meg a tár-
gyaláson, hanem levélben értesítette az ipar-
testületet, hogy a munkások követelését nem
teljesíti, őket elbocsájtottnak tekinti és
munka könyvük rendelkezésre áll. Ez nagyon
természetes is a szövetkezet részéről, mert
annyi kész áruja van, hogy egy két esztén-
dőre elég és ez a sztrájk szinte szerencséje
a szövetkezetnek, mert megszabadul rengeteg
áru raktárától.

A megjelent mesterek első sorban is ki-
jelentették, hogy nekik nincs meghatalmazá-
suk a munkások ésszeségétől a segédek
követeléseinek elfogadására, csupán azért je-
lentek meg, hogy valamenyire összehozzák
a fennálló ellentéteket.

A munkások sztrájkbizottságát Her-
váth Gusztáv óras vezette, akit azonban az
örtekezlet elnöke kifogásolt, mert a békél-
tető tárgyalások alkalmával csupán a sztrájk-
ban álló munkások közül szokás a tárgya-
lásba belevonni. A munkások szigoruan
ragaszkodnak az október 2-án tartott szak-
osztályi gyűlés határozatához, mely szerint a
munkabér szabad megegyezés tárgyát képezi.
Nem zárkoznak el a béremelésről, azonban
azt az egyes mesterek fanatizálják maguk-
nak. A műhelyrendre vonatkozó kívánságo-
kat a munkások nem fogadják el, ugy-
szintén el nem ismerik a szakegyletet. A
szabad szervezkedést ellenben nem kifozá-
solják, de csak a műhelyen kívül. A segédek
sztrájk bizottsága ebbe nem mentek bele, s
így megegyezés ezideig még nem jött létre.
Különben a bizalmi férfiak, közlik küldök-
kel a tárgyalások eredménytelenségét és
talán ezután, minthogy mindkét fél belátja
a harc meddséget — engedékenyebbek lesz-
nek egymással szemben.

S Z I N H A Z.

Műsor.

Szombaton: Október 6-ának ünneplé-
sére: *Bánk bán*, dráma. (C)

Okt. 7. Vasárnap d. u. *János vitéz*
opereite.

Este *Smolen Tóni* (Először.)

Okt. 8. Hétfőn *Smolen Tóni* bohózat
(A)

Okt. 9. Kedden *Bajusz* énekesszínmű
Ujbeosztással. (B)

Okt. 10. Szerdán *Ösztön* dráma. (C)

Okt. 11. Csütörtökön *Koldus gróf*
opereite új szereposztással. (A)

Okt. 12. Pénteken *Felhő Klári* nép-
színmű. (B)

Okt. 13. Szombaton *Kis herceg* operette új betanulással. (C)

Okt. 14. Vasárnap d. u. *Bajusz* énekes színmű.

Este *Serlock Holmes* detektív dráma először.

Felekiné.

Művész nő volt, játszott,
És végszavadra, élet,
A végső jelenésre
Egy új színre belépett.

Virág fogadja ott is,
Beszéd, közönség, rózsák . . .
Oh vajjon a halál is
Játék-e, vagy valóság?

Hoffmann meséi. Ma este Hoffmann meséi kerültek színre, meglehetősen gyenge előadásban. Aminek oka kétségkívül az, hogy társulatunk nem elég gazdag énekes erőben. Hiába az Offenbach muzsikához szép színes hangok, tisztán csengő trillák kellenek, a melyekkel pedig társulatunk énekes tagjai nem rendelkeznek kellő mértékben. — A harmas nagy női szerepet Zilahyné játszotta. Az ő művésze emelte valamennyire ki a darabot a teljes laposságból. A többi szereplőkhöz mérten, hasonlíthatatlan bensőséggel és helyes telfogással énekel, szeretetteljesen aknázza ki szerepe legkisebb részét is. A harmadik felvonás zárójelenetében valósággal tündökölt, amint enekművészetét megrázó drámai erővel párosította. És bár hangja már az utóbbi időben vesztett könnyed hajlékonyságából, tüdőségéből és tiszta csengéséből, de például ma is hatalmas színezéssel és nemes páthosszal énekel, mi feledtetni velük a hiányokat. A többi szereplőkről Polgár és Sarkadi kivételével alig mondhatunk jót. Sarkadi és Polgár — harmas szerepükben — legalább játékkukkal vívtak ki maguknak elismerést. Vida Ilona csinos Muza volt, de játéka, éneke sok kívánni valót hagy maga után. Megemlekezünk még Szalay Gyuláról. Ő kétségtelenül becses hang birtokosa, azonban az énektudás teljességét, hanganyagának helyes kezelését és beosztását nélkülözi. Aztán meg figyelmébe ajánljuk, hogy alakításait jobban dolgozza ki, mert az ötleltérően való játszás abszolút nem kelt illuziót. Több ház, de kevés taps volt, ezeknek is nagy része kizárólag Zilahynénak szóllott. Ugy játszik a közönség ösztönszerűleg a legpartatlanabb kritikusk.

Vasárnapi előadások. Vasárnap este 7-én két előadás lesz, d. u. 3-kor mersékelte helyárrakkal Kacsón Pongrac népszerű daljátéka a János vitéz kerül színre a cím szerepben Lónyai Piroskával. — Este fél 7-rendes helyárrakkal Guhy Soma, hazafias szellemű, nagy sikert aratott énekes bohóczata: a Smólen Tóni ujdonság kerül először színre, melyben csaknem az egész személyzet részt vesz. A női főszerepekben Lónyai Piroška és Vida Ilona, Smólen Tóni tipikus alakját Polgár személyesíti, az első felvonás kiemelkedő része a bpesti híres „Buzelka” táncteremtő képessége. A bohózat főbb szereplői Arkossy, Sarkadi, Deéy, Bay L. Bérczi.

Bajusz. A múlt idényben többször felkérték Zilahy igazgatót Verő György kedves és poétikus daljátékának, a „Bajusz” előadására, Zilahy igazgató kedvezni óhajtván a közönségnek a darabot újból megvetve és legközelebb már színre is hozza, teljesen új és fényes kiállításban, melyre a szabó műhelyben új jelmezek is készülnek, a poétikus daljáték főszereplői: Zilahyné, Főthly Frida, Szabó Irma, Aradi Ida a férfiak közül, Ternyei, Deéy, Arkossy, Bércsi, Sarkadi stb.

A bérlők figyelmébe. A 30. vasárnapra váltott bérlétek tulajdonosai értesítettnek, hogy bérlétek „Kis bérlé” címen lesz jelezve a színlapon, minden vasárnap.

TA VIRATOK

Pitreich lesz a vezérkari főnök.

Bécs, okt. 5. Beavatott helyről jelentik, hogy Beck, a lemondott vezérkari főnök utódja Pitreich hadügy-miniszter lesz, kit a király már legközelebb kinevez.

A király szobra Karánsebesen.

Karánsebes, okt. 5. Nagy ünnepek között leplezik le a király szobrát vasárnap. Az ünnepeken a kormány képviselőiben Wekerle miniszterelnök és Polónyi igazságügy-miniszter fog megjelenni.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 5.

Buzakioslat és vételkedv mérsékelt. Tartott irányzat mellett 35 000 métermázsza került forgalomba néhány fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonafajták közül zab forgalom nélkül, tengeri nyugodt, rozs tíz fillérrel drágább, árpa igen szilárd.

Idő: szép.	
Buza októberre	14.32—34.
Buza áprilisra	14.88—90.
Rosz októberre	14.60—62.
Rosz áprilisra	13.10—12.
Zab októberre	13.70—72.
Zab áprilisra	13.72—74.
Tengeri augusztusra	12.30—32.
Tengeri szeptemberre	10.08—10.
Tengeri 1907 májusra	23.24—10.30.
Repece augusztusra	—

Szerkesztői-posta.

Rn. A mit ön a tárcájában per longum et latum fejteget, azt egyetlenegy mondatban is ki lehet fejteni. „Legyen mindig annak igaza, aki a szívedhez van köze — kivéve ha nem szolgál végkövetkeztetésben hátrányára.” Igy szép és tetszetős igazság, a többi mellőzhető.

Nótafa. Kívánságára ide iktatjuk a régi népdalokból vett sorokat, amelyek előző, vagy következő soraira nem emlékszik:

„Ki ki nézek az utcára,
Isten hozzád rózsám . . . utójára!”

Találnék én szebbet, jobbat náladnál.
De nekem csak olyan kell, mint te voltál.

Ezek csakugyan szép dolgok, s ha valaki kiégésitené, az egészét örömmel közölnénk. A „Mátészalka gyászba van” románcja már ösmeretesebb; számos variánsa van, azt fogadja el, a melyik jobban talál a szívéhez.

Városi Színház.

Bérlet 5. szám (C) Bérlet 5. szám (C)

Ma, szombaton, október hó 7. én.

Bánk-bán.

Szomorú játék 5 felvonásban.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

Pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az alábbi szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

Széksorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Csukrozott kullsejűk végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres mely 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előlege beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük használtatván Neustein-Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden dohoz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lípót” és „Neustein-Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legvédelmet” csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein-Fülöp „Szent Lípót” hoz címzett gyógyszerész **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Schuller Samuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffy-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését. — Izlés-cégfeliratokat, tapetirozást és mindenféle fa- és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben és legjutányosabb árban.

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra feülmuhatlan — naponta friss pörkölés

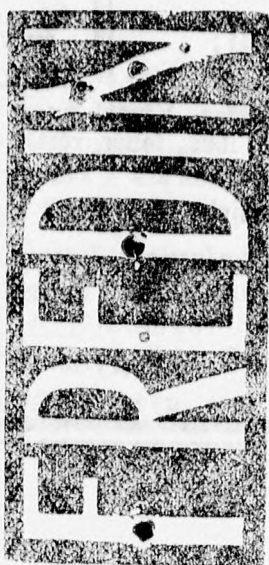
kapható 488—50—9.

Félegyházi János

motorüzemű kávé pörköldéjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Csak
Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxealf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatörés, göros és más ideges állapotba szenvedők, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Hattyu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt.**

Legjobb szabásu
glace, sved és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor

keztyü, kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége

— Élővirág, csokrok és koszoruk a legszolidabb áruk. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhivom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hügymáimat.

Állandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **disz növények**ből.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, disz és mellesokrokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítetek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc Jozsef ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és műkertész.

Kertek rendezését és azokról tervezetet izlésesen készítetek.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

A perselyek az Iparbank kirakatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takerékosságot elősegifendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, **hogy havonként legalább egyszer elhozzák** azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak **20 fillért** becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid **5 év** alatt is

Tájékozásul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55	
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8	24	
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	23	
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25	
m. á. vasúttól	reggel	5	35	
vásártérről —	reggel	5	44	
m. á. vasúttól	d. e.	8	09	
vásártérről —	d. e.	8	16	
H.-Böszörmény	d. u.	11	11	
B.-Sz. Mihály	m. á. vasúttól	d. u.	11	20
felé	vásártérről —	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47	
vásártérről —	d. u.	4	—	
m. á. vasúttól	este	7	—	
vásártérről —	este	7	07	
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16	
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Bpestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladánygy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29	
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48	
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11	
Szatmár felől — — —	este	6	40	
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19	
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31	
B.-Sz. Mihály	vásártérre —	reggel	7	33
H.-Böszörmény	mávasúthoz	d. e.	7	40
felől	vásártérre —	este	6	22
	mávasúthoz	este	8	28
	vásártérre —	d. u.	3	29
	mávasúthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	13	

A legjobb arc-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
láshoz

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsás és crém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész
uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerertárában

Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzeki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

897-26-7